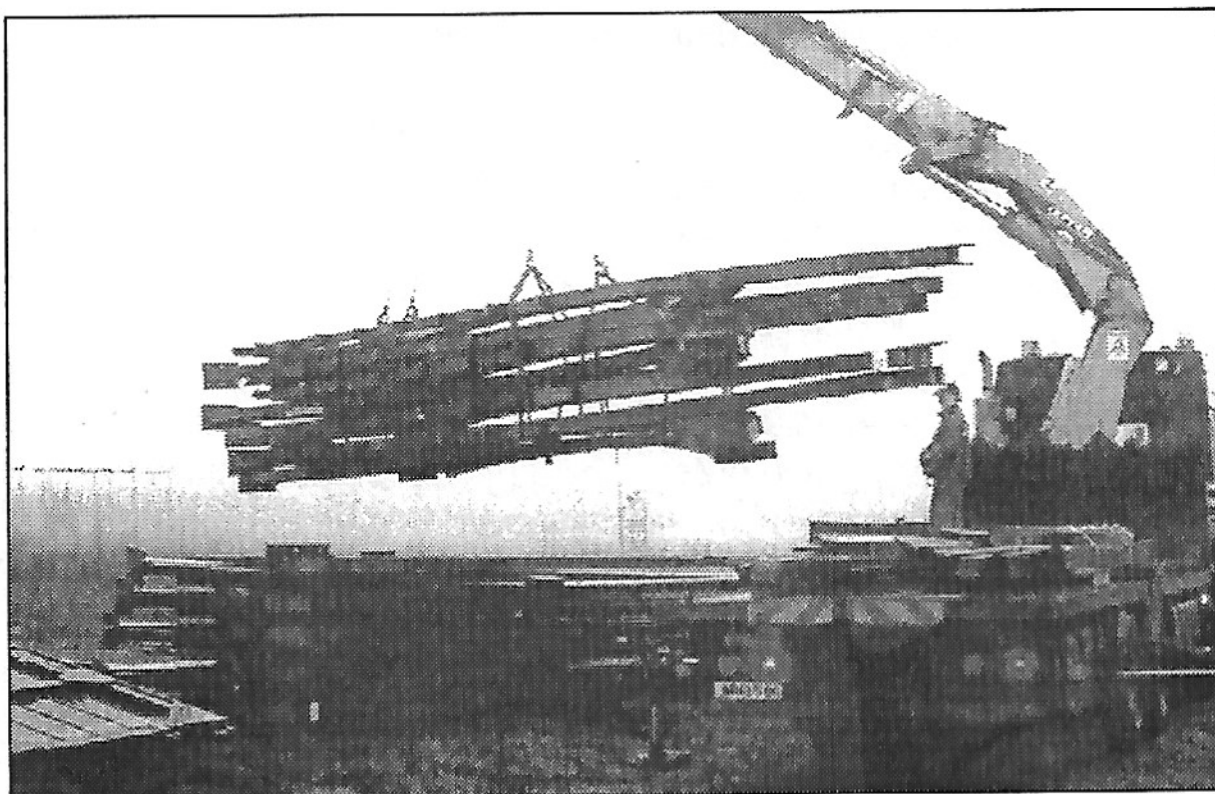

Materialet till flygplantaket på plats på Skavsta

Med hjälp av många värdefulla sponsorer (på bilden ÖSB och Ludgo Åkeri i färd med att lossa de 11 meter långa takbalkarna till Törebodabågarna) har nu arbetet med ett flygplantak tagit fastare form.

Bilden är tagen av vid museijobb allerstädes närvarande Ingvar Claesson.

Det efterlängtrade skyddstaket till F11 Museums flygplan kommer allt närmare en lösning och nu finns själva grundmaterialet på plats. De två fälthangarerna (Törebodabågar) som genom välvilligt agerande från Flygvapnet och Fortverket skänkts till F11 Museum har i dagarna transporterats från Malmen, där de stått uppställda sedan sextiotalet, till Skavsta. Där ligger nu stommar, regelverk och takplåt snyggt upplagt i väntan på att alla "grundförutsättningar" är klara.

Hangarerna monterades ned genom Fortverkets försorg och för transporten av de stora takbågarna svarade en av museets värdefulla sponsorer, ÖSB (Östra Sörmlands Bilfrakt) och det Skavstabaserade företaget Ludgo Åkeri. Dessförinnan hade Gripen-skolans transporttekniska linje gett lika värdefull hjälp genom att svara för transporten av takplåten, regler och andra takdetaljer. Därmed har steg 1 i den komplicerade takfrågan nått en lösning. Steg 2 blir nu markfrågan innan det är dags för slutsteget, uppförandet av taket.

Steg 2

är att lösa mark- och planfrågan. Då flygplanens nuvarande uppställningsplats inte får användas, på grund av reglerna för flyghinder, är förhoppningen att i stället kunna placera flygplanen nedanför museet där tennisplanen nu ligger. Placeringen skall lösas i samråd mellan museet, flygplatsen, Nyköpings kommun och kommunens fastighetsbolag NIAB. Med förhoppning att planfrågan får en snar lösning räknar museiledningen även med ett snabbt bygglov. Avsikten är att Gripen-skolans byggtekniska linje därefter

omgående ska påbörja arbetet med markplanering och plintsättning. För skolan blir detta ett värdefullt praktikfall i den pågående utbildningen.

Steg 3

Själva takresningen beräknas kunna genomföras som ALU-projekt, enligt tidigare kontakter med Nyköpings kommun. Tidigare avslag på museets ansökan om ALU-pengar till tak har fallit på de höga kostnaderna. Idag är läget ett helt annat, dels genom att nödvändigt material nu finns tillgängligt i form av Törebodabågarna, dels genom att vädjan om sponsorbidrag till stor del hörtsammats, vilket gett ett startbidrag som täcker en stor del av kostnaderna.

Takprojektet kommer att ta väldigt mycket frivilliga krafter i anspråk av museets "driftspersonal", men förhoppningen om att få se flygplanen under tak innan nästa vinter förväntas ge den dådkraft som krävs för att ro projektet i hamn.

Om det därför kommer en vädjan om frivilliga krafter som kan behövas för att klara en del enklare gräv- röjnings- och städjobb så hoppas vi att du omgående anmäler dig som frivillig.

Dags för medlemsavgift

Med denna sändning får du även ett inbetalningskort för medlemsavgiften 1998. Uppgiften om födelseår gäller endast för nya medlemmar, liksom naturligtvis inträdesavgiften

Årsavgiften är ifylld, men förhoppningen är givetvis att du dessutom känner för att ge ett litet extra bidrag. I samband med takbygget kommer det säkert att dyka upp många oväntade kostnader som ska täckas. Det har också visat sig att i takt med att verksamheten ökar så ökar även driftskostnaderna. Alla extra ekonomiska tillskott till museet är därför just nu ytterst välkomna.

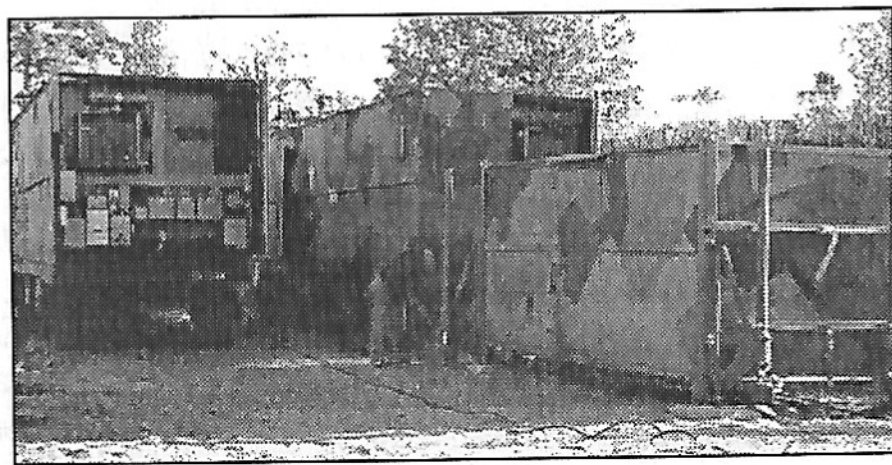
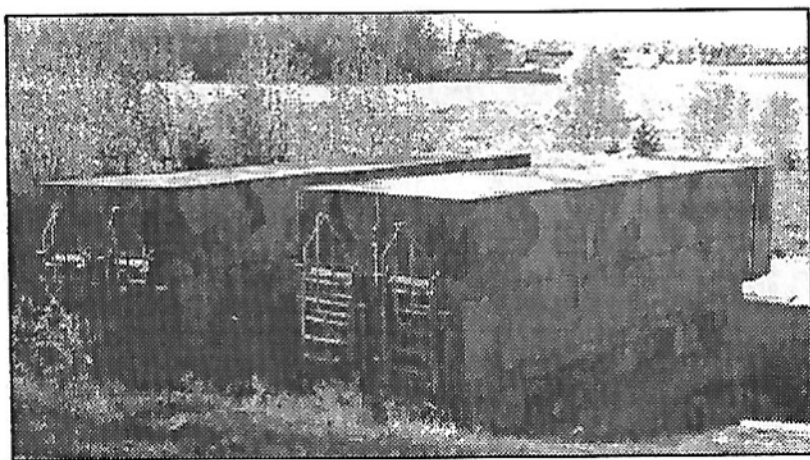
Medlemsavgiften är blygsam och såväl kassören som sekreteraren som sköter medlemsregistret sätter stort värde på en snabb inbetalning, för att undvika onödigt merarbete med släpande betalningar.

Underrättelsepluton på plats

Under hösten införlivades ett unikt tillskott i F11 Museum samlingar form av en nästan komplett undpluton. Undplutonen utgör den fältmässiga stabsenheten för en krigsbaserad spaningsdivision. Undplutonen består av två st vagnar, vardera ett stort påbyggt långtradarsläp ca 14 m långt, en servicenhet och en mörkrumsbil. Den ena av vagnarna utgör stabsvagn och rymmer i huvudsak divisionsledning och order-sal. Den andra är en sk labvagn som rymmer ett komplett fotolaboratorium med kvalificerad utrustning för automatisk framkallning och kopiering av den film som är resultatet av ett fotospaningsuppdrag. I labvagnen finns även plats för bl a fototolkar. Till vagnarna hör ett serviceskåp för försörjning av el, vatten och andra labvätskor. En fjärde, mer fristående

enhet är mörkrumsbilen. Det är en VW-buss utrustad som ett litet mörkrum. Den användes för laddning och plundring av filmkassetterna till flygplanens kameror och för transport av filmerna mellan flygplanen och labvagnen.

Åke Jacobsson, en numera ofta sedd person i arbetslaget vid museet på tisdagarna, var på sin tid starkt engagerad i utvecklingen av undplutonen. En utveckling som rymde många steg med olika typer av både påbyggnader och utrustning innan nuvarande utförandet stod klart. Åke håller fn på med en genomgång, inventering och iordningställande av undplutonen för att göra den klar att visas för allmänheten. Dagen för premiärvisning av undplutonen är inte fastställd, men är planerad till någon av visningsdagarna senare i vår.

F11 Museum undpluton sedd ur två olika perspektiv. Till undplutonen hör även mörkrumsbilen, som inte är med på bilderna.

EFTERLYSNING

Jag håller på med en bok om flygplan S9 Hawker Osprey. F11 fick ett sådant flygplan från F2 under sommaren 1943. Det hade flygplan nr 401 och var märkt F 11-73. Jag söker bilder på flygplanet - F 11 - märkt. Jag har pratat med personer anknutna till er tidigare men utan resultat. Jag har även gått igenom F11:s bildarkiv på Krigsarkivet, men utan resultat.

Kan någon av läsarna hjälpa mig med bilder eller upplysningar?

Hör av er till:

MIKAEL FORSLUND
HERRHAGSVÄGEN 33
791 75 FALUN

070-663 26 14, 023-936 53, 0246-514 26

Två föreningar ger dubbla möjligheter

För att underlätta våra distributionsrutiner innehåller detta utskick också information som vänder sig enbart till F11 Veteraner. Men det finns matnyttigt för NFF-medlemmar även i detta meddelande.

Även NFF-medlemmar är välkomna till Sten Bryckers föredrag om Caproni, i samband med F11 Veteranernas årsmöte.

Samtidigt är **F11 Veteraner välkomna** till Claes-Göran Göranssons föredrag "Från katapultstol till predikstol" i samband med NFF:s årsmöte.

Förväntade nytillskott

När den nya flygplanutställningen är klar kommer om alla planer går i lås även flygplanflottan att vara utökad. Klart är att Kustbevakningen skänkt ett exemplar av den första typen av sina bevakningsflygplan - en **Cessna 337** till F11 Museum. Flygplanet kommer vecka 9 att demonteras vid sin nuvarande uppställningsplats, hangar 5 på Bromma för att transporteras till Skavsta. Arbetet utförs bland annat av elever vid Gripenskolans flygtekniska linje och blir ett välkommet praktikfall för några elever. Cessnan kommer sedan att återställas i fint skick och placeras under tak vid museet.

Ytterligare ett flygplan i samlingarna blir en **Sk61 Bulldogg** i arméflygets färger på samma sätt som det en gång såg ut då det flög på Skavsta. Även detta flygplan kommer att stå under taket. Sedan är det så gott som fullt på utställningsytan. Möjligen får det plats en komplett **RM6** med EBK om allt går i lås. RM6 är den motor som S35D var utrustad med

I museets samlingar kommer även att ingå flygplanet **Sparven**, det VLA-flygplan som tillverkades i ett ex och flögs av NYGE Aero. Någon serietillverkning

inleddes av olika anledningar aldrig. Detta flygplan kommer inte att finnas vid museet utan kommer istället att hängas i taket i flygplatsterminalen.

Önskemål finns även att det unika hembyggda flygplanet benämnt "GH-Racer", byggt av dåvarande flygplanmästaren Gustav Holmberg, och under en tid uppställt i hangar på F11, skall deponeras vid F11 Museum. Även detta flygplan kommer i så fall att vara upphängt i terminalen. I anslutning till museiflygplanen i terminalen kommer det även att finnas information om museet.

Prototypflygplanet "Sparven" tillverkat och flugit av Nyge Aero 1984. Bild ur Allt om Hobby, foto Freddy Stenbom

Framtidsdiskussioner

Det senaste mötet med styrelsens arbetsutskott var utformat som ett bredare diskussionsmöte med deltagande av utomstående speciellt inbjudna deltagare. Mötet var föranlett av den förestående utbyggnaden med skyddstak till F11 Museum flygplan. Med utbyggnaden följer även ett större ekonomiskt åtagande och tillgång på personella resurser sett i ett längre perspektiv. Styrelsens AU bedömde därför att det fanns anledning att diskutera museets framtid i ett större sammanhang och inhämta synpunkter från utomstående med museal resp byggekonomisk kunskap. För att få svar på vissa frågor inför den förestående utbyggnaden hade följande personer inbjudits till mötet: Sven Scheiderbauer Flygvapenmuseum, Fredrik Blomkvist Läns museet, Lars Merkel, Merkel Byggrådgivning.

Klart att gå vidare

Resultaten från mötet gav entydigt svaret att arbetet med att utveckla F11 Museum ska fortsätta enligt uppgjorda planer, nu närmast att se till att få flygplantaket på plats. Här är ett kort sammandrag av svaren på en del frågor:

- Från såväl Flygvapenmuseum som Läns museum bedömer man att F11 Museum håller tillräckligt hög klass och är så musealt intressant att det finns anledning att fortsätta på den inslagna vägen.
- Flygplatschefen kunde informera om att man från flygplatsledningen ser F11 Museum som en tillgång i flygplatsens totala utbud och att museet även finns

med i den skissade framtida utbyggnaden av Skavsta.

- Flygvapenmuseum ser inte F11 Museum som en konkurrent utan att de båda museerna snarare bör hjälpa varandra i marknadsföringen. Flygvapenmuseum kommer enligt S. Scheiderbauer även i fortsättningen att stödja F11 Museum på samma sätt som hittills.

- Läns museum ser i F11 Museum ett bra komplement till den egna verksamheten och förordar ett fortsatt och gärna bättre utvecklat samarbete på lämpligt sätt och deltar gärna även i framtiden i diskussioner om vår verksamhet. Bland annat finns vissa möjligheter för F11 Museum att medverka i trycksaker som tas fram i Läns museets regi.

- Ekonomiskt måste dock F11 Museum stå på egna ben. Anslagsramarna ger inte möjlighet till ekonomiska bidrag från vare sig FVM eller Läns museet.

- Läns museet kan ge vissa tips beträffande möjligheter att söka bidrag ur fonder och stiftelser och ge stöd vid eventuella ansökningar.

- Mötet resulterade även i en del förslag på inkomstbringande/intressehöjande aktiviteter.)

Ordföranden kunde därmed avsluta mötet med att konstatera att F11 Museum har funnit sin plats och förväntas att även i framtiden vara av intresse för såväl allmänheten som flygentusiaster. Alltså bara att jobba vidare.

***)Förslag på inkomstbringande/intressehöjande aktiviteter tar styrelsen gärna emot från alla medlemmar. Hör av dig om du har någon idé du tror på.**

Det här får du inte missa !

Söndagen den 1 mars 1998 klockan 1200 samlas vi i Gripen-skolans Flygtekniskas lokaler för att lyssna till Rudolf Abelin.

Rudolf är skapare av Sveriges enda serietillverkade segelflygplan. Han lärde sig segelflyga i Tyskland 1937 genom gummirepstart. Han har mött många av sportens förgrundsfigurer. Mitt under brinnande krig, 1944 segelflög han i Tyskland.

Rudolf är en av skaparna av MFI:n. Om detta kommer han också att berätta.

MFI:n var som bekant en del av de stridande flygkrafterna i Kongo en gång i världen. Rudolf har sensationella upplysningar om hur Sverige såg på och stödde inbördeskriget.

För den som hörde Rudolf på Billinge hus är det ingen risk att påstå att söndagen kommer att bli oförglömlig.

Om vi kan skall vi även visa en gammal film om segelflygning.

Välkomna önskar Segelflygsektionen.

Museiguidens vardag...

...är vanligen en söndag, med tillfälle till såväl trevlig samvaro med likasinnade kollegor som intressanta kontakter med museibesökare. Arbetsspasset vid en normal visningsdag blir sällan långsamt. Många prat-samma och intresserade besökare brukar ge fullt jobb hela passet. Det normala passet är från kl 11 till 15 sista söndagen i månaden, plus en extra stund före och efter dessa tider för att låsa upp grindar och reservutgång, hissa flaggan, tända belysning m.m. och gå en inspektionsrond för att se att allt är i ordning. En normal besöksiffra är 50-70 personer.

Huvuddelen av museet guider samlades i januari till årets första guide-träff, då inte mindre än 4 nya guider kunde hälsas välkomna i gänget.

Vid några tillfällen har över hundra personer räknats in medan det en vintersöndag för ett par år sedan med kraftig snöstorm kom endast två besökare. Den ordinarie öppettiden gäller dock alltid, oavsett väder och helgdagar.

Förutom den ordinarie öppethållningen får museet varje år ta emot ett antal grupper som beställt visning. Vid gruppbesök sker visningarna som regel i form av guidad tur genom museet, där besökarna delas in i mindre grupper, max 15 i varje grupp. Till skillnad från den vanliga öppethållningen då besökarna får vandra fritt bland bilder och föremål, medan guiderna finns till hands för att berätta, svara på frågor och sköta försäljning.

Idag har museet 20 ordinarie guider, till större delen F11 Veteraner, men till stor glädje även NFF:are utan F11-erfarenhet, som intresserar sig för museiarbetet. Minst en gång om året arrangeras en gemensam träff

för alla guider, där man träffas, utbyter erfarenheter och får information om nyheter och förändringar. Senaste träffen ägde rum 20 januari då museet hade glädjen att välkomna fyra nya guider i gänget. Vid samma tillfälle informerade Åke Jacobsson om den undpluton, som utgör det senaste tillskottet till museets samlingar - ett mycket stort tillskott dessutom. Läs mer om detta på annan plats. Idag upptar guideförteckningen följande namn: Arne Andersson, Arne Berglund, Sven-Eric Carl-gren, Ingvar Claesson, Kerstin Holmér, Åke Jakobsson, Walter Jonsson, Alf Lövgren, Sigurd Mouwitz, Rolf Nyberg, Gunnar Pern-falk, Yngve Persson, Åke Ryberg, Sven-Olof Spaarf, Ingvall Svensson, Lars Wahlinder, Gunnar Vieweg, Gunnar Wolving, Gunnar Holmström, Arne Wiberg

V.v. meddela ev felaktigheter eller ändringar i din adress.

REDAKTIONSRTA

PRODUKTION

Gunnar Vieweg

Tel 0155-28 88 33

REDAKTIONSGRUPP

Gunnar Wolving

Christer Wätz

Gunnar Vieweg

ADRESS

Nyköpings Flyghistoriska Förening

Skavsta Flygplats

611 92 Nyköping